

September 2020

Alles over het VIB of veiligheidsinformatieblad

Als uw leverancier aan u een gevaarlijke stof levert, moet daar een veiligheidsinformatieblad of VIB bij zitten. In het VIB vindt u:

- informatie over de risico's van de gevaarlijke stof of het mengsel;
- wat u kunt doen om de gevaren van stof of mengsel te beperken.

Alles over het VIB of veiligheidsinformatieblad

VIB = SDS

De Engelse naam voor VIB is: safety data sheet (of SDS). Een eSDS is een extended safety data sheet, een VIB met een of meerdere blootstellingsscenario's als bijlage

U heeft deze informatie nodig zodat uw werknemers gezond en veilig met gevaarlijke stoffen kunnen werken. Uw leverancier moet ervoor zorgen dat u bij elke stof het juiste VIB krijgt. Toch blijft u er zelf voor verantwoordelijk dat u de juiste VIB's in uw administratie heeft. Als u geen VIB krijgt van uw leverancier, moet u erom vragen.

Waarbij móet u een VIB krijgen?

U heeft een VIB nodig bij stoffen en mengsels die gevaarlijk zijn volgens de Europese richtlijnen.

U herkent deze stoffen aan de gevaarsymbolen op de verpakking. Bij mengsels die zelf niet gevaarlijk zijn, maar wel minstens één gevaarlijke component bevatten, kunt u uw leverancier vragen om een VIB.

De samenstelling van het mengsel staat meestal op het etiket. Sommige leveranciers maken een VIB voor alle producten, ook als deze niet gevaarlijk zijn.

Wanneer krijgt u een VIB?

- Bij de eerste levering van een gevaarlijke stof. Als de volgende levering meer dan 12 maanden later is, moet u daarbij een nieuw VIB krijgen.
- Bij een update van een VIB dat u in de 12 maanden daarvoor heeft ontvangen bij een levering. Als uw leverancier u geen updates stuurt, moet u zelf regelmatig om een nieuwe versie vragen. U heeft immers de meest recente informatie nodig om adequate maatregelen te nemen.

Hoe weet ik of een VIB in orde is?

Elk VIB moet voldoen aan veel eisen. Om een eerste indruk te krijgen of een VIB in orde is, kunt u de [VIB-check](#) gebruiken. Als uit de VIB-check blijkt dat het VIB niet in orde is, kunt u de uitslag direct doorsturen aan uw leverancier, met het verzoek om het VIB te verbeteren.

Oude oranje-zwarte pictogrammen

Heeft u een VIB met uitsluitend de oude oranje-zwarte pictogrammen? Dan weet u zeker dat dit VIB verouderd is. Vraag uw leverancier om de nieuwe versie!

Hoe gebruikt u een VIB?

De informatie in een VIB is standaard ingedeeld in vaste rubrieken. Zo kunt u gemakkelijk de juiste informatie vinden voor uw arbobeleid. De volgende informatie is te vinden in het VIB:

- Productinformatie: rubriek 1, 3 en 9.
- Gevaarinformatie: rubriek 2 en 9, 10, 11, 12, 15 en 16.
- Blootstellingsinformatie en risicobeheersmaatregelen: rubriek 7, 8 en 13; en soms ook in bijlagen.
- (Wettelijke) grenswaarden en DNELs (als van toepassing): rubriek 8.
- Opslag en transport: rubriek 7 en 14.
- Maatregelen bij ongevallen: rubriek 4, 5 en 6.

U gebruikt het VIB vooral bij:

- de inventarisatie van gevaarlijke stoffen en hun eigenschappen;
- het bepalen van de grenswaarde;
- de beoordeling van de blootstellingsrisico's;
- het selecteren van adequate beheersmaatregelen;
- de voorlichting en instructie aan uw werknemers.

Eigenschappen

In het VIB staan de gevaarlijke eigenschappen vermeld van de stof of het mengsel. Het gaat niet alleen om de risico's voor de gezondheid en veiligheid van werknemers, maar ook om milieugevaren, zoals brandbaarheid of sterke reactiviteit van stoffen. Bij het opstellen van uw risico-inventarisatie en -evaluatie (of RI&E) moet u rekening houden met deze gevaren.

Let op! Het VIB vermeldt niet altijd alle gevaren die kunnen voorkomen. Deze kunnen namelijk ook afhankelijk zijn van de omstandigheden waaronder u de stof gebruikt, zoals de verwerkingstemperatuur, of de combinatie met andere stoffen. Bij sommige brandbare stoffen kan bijvoorbeeld een explosieve atmosfeer ontstaan. Of dat gebeurt, is afhankelijk van de werkzaamheden en van de situatie op de werkvloer. Wees ook alert op dit soort gevaren en neem ze mee in uw RI&E.

Grenswaarden

De grenswaarde van een stof geeft de waarde aan waar de gemeten/met een kwantitatief model geschatte blootstelling niet boven mag komen. In het VIB zult u vaak grenswaarden van stoffen tegenkomen met een gezondheidsrisico via de ademhaling en/of stoffen met een gezondheidsrisico via de huid. De grenswaarden van stoffen met een risico via de inademing zijn vaak vastgesteld op basis van een blootstelling gedurende 8 uur, oftewel een tijdgewogen gemiddelde van 8 uur (TGG 8 uur). Sommige stoffen hebben een gezondheidsrisico bij kortdurende blootstelling, de grenswaarde is dan vastgesteld op basis van een blootstelling van 15 minuten, oftewel een tijdgewogen gemiddelde van 15 minuten (TGG 15 min).

Voor veel stoffen is een wettelijke grenswaarde vastgesteld. Deze vindt u in [bijlage XIII van de Arbeidsomstandighedenregeling](#). Als er een wettelijke grenswaarde voor een stof is, bent u verplicht deze waarde (of lager) als grenswaarde te hanteren.

Als er geen wettelijke grenswaarde is, moet u zelf een grenswaarde vaststellen. Hoe u dat doet, is toegelicht in de bijlage: "[hoe ga ik te werk bij het vaststellen van grenswaarden](#)."

Bij sommige gevaarlijke stoffen is zelfs kortdurende blootstelling niet verantwoord en heeft de grenswaarde een absoluut maximum, zodat u niet met een gemiddelde mag werken. In dat geval stelt u een ceilingwaarde vast als grenswaarde.

Blootstellingsscenario en beheersmaatregelen

Een uitgebreid VIB (eSDS) bevat een of meer blootstellingsscenario's. Hierin beschrijft de leverancier een of meer manieren waarop de gevaarlijke stof wordt gebruikt. Bijvoorbeeld door uw werknemers, maar ook door uw klanten. Daarbij geeft uw leverancier aan wat u moet doen om de risico's tijdens het werken te beperken. Wat zijn de juiste beheersmaatregelen?

Als u zo'n blootstellingsscenario en de bijbehorende beheersmaatregelen volgt, is uw werkwijze in principe veilig. Maar u moet altijd ook zelf controleren of de maatregelen afdoende zijn. Als het VIB bijvoorbeeld een afzuiginstallatie voorschrijft, moet u zelf beoordelen of uw afzuiginstallatie goed werkt en krachtig genoeg is.

Als u de stof anders gebruikt dan in het blootstellingsscenario is beschreven, dan moet u zelf de blootstelling beoordelen en de noodzakelijke beheersmaatregelen definiëren.

Als u met meerdere gevaarlijke stoffen tegelijk werkt, of deze vlak na elkaar gebruikt, is er sprake van combinatieblootstelling. Als de stoffen een vergelijkbaar gezondheidseffect hebben, moet u de blootstelling bij elkaar optellen. In sommige gevallen kan het effect zelfs versterkt worden bij blootstelling aan meerdere stoffen. Heeft u daarvoor dan wel de juiste maatregelen genomen? De fabrikant houdt hier meestal geen rekening mee.

Let op! De beheersmaatregelen die in het VIB staan, zijn vaak persoonlijke beschermingsmiddelen. Dat is vaak echter niet de beste maatregel voor uw situatie. Persoonlijke beschermingsmiddelen zijn vaak fysiek belastend en kunnen door onjuist gebruik, onderhoud of toepassing nog onvoldoende bescherming bieden. U moeten daarom altijd uitgaan van de 'arbeidshygiënische strategie'. De beste maatregelen nemen het risico geheel weg. Probeer dat eerst. Als dat niet kan, ga dan een stapje lager:

1. Vervang de gevaarlijke stof door een niet-gevaarlijke.
2. Zorg dat de gevaarlijke stof niet vrijkomt, bijvoorbeeld door te werken met een gesloten systeem.
3. Neem een maatregel die alle medewerkers beschermt, bijvoorbeeld lokale afzuiging installeren.
4. Geef persoonlijke beschermingsmiddelen aan individuele medewerkers, bijvoorbeeld een gelaatsmasker.

In het VIB staan ook noodmaatregelen genoemd. Wat moet u doen als een werknemer de stof per ongeluk op zijn huid krijgt, of onwel wordt na het inademen van dampen? Welke blusmiddelen zijn geschikt bij een brand, en welke juist niet? Moet u speciale maatregelen nemen als de stof ongewild vrijkomt?

Voorlichting en instructie

In elk VIB staat:

- wat de risico's zijn van de gevaarlijke stof;
- hoe u er veilig mee kunt werken;
- welke beheersmaatregelen u kunt nemen.

Het is belangrijk dat uw werknemers dit weten en zich eraan gedragen. Zorg er daarom voor dat ze deze informatie in een praktische en begrijpelijke vorm krijgen. Zie voor meer informatie de factsheet '[Voorlichting en instructie](#)'.

Meer informatie

Wanneer u werkt met chemische stoffen, moet u ook aan verplichtingen uit andere wetgeving, zoals REACH voldoen.

Op [Chemische stoffen goed geregeld!](#) checkt u in maximaal 8 clicks eenvoudig wat u moet doen.